

SUUPOHJAN OSUUSPANKKI

TILINPÄÄTÖS 2003

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1.1 - 31.12.2003.....	3
PANKIN LIIKETOIMINTA.....	3
TULOS.....	3
TASE.....	5
Talletukset.....	5
Muu vieras pääoma ja sitoumukset.....	5
Luotonanto.....	5
Kiinteistöt.....	6
Muu sijoitustoiminta.....	6
Oma pääoma ja varaukset.....	6
Rahastokorotus.....	6
KONSERNITILINPÄÄTÖS.....	6
VAKAVARAISUUS.....	7
PALVELUVERKKO.....	7
HALLINTO JA HENKILÖSTÖ.....	7
RISKIENHALLINTA.....	9
Riskienhallinnan tavoite.....	9
Periaatteet.....	9
Luottoriskit.....	9
Rahoitusriski.....	10
Korkoriski.....	10
Kiinteistöriski.....	11
Muut sijoitusriskit/ Osakeriskit.....	11
Strategiset ja toimintariskit.....	11
Sisäinen tarkastus.....	12
Vapaaehtoiset ja pakolliset rahastot.....	12
LIIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2004.....	12
HALLITUKSEN ESITYS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ.....	13
TULOSLASKELMA- JA TASE TIEDOT.....	14
LIITETIEDOT.....	17
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	29
HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.....	29
TILINTARKASTUSMERKINTÄ.....	30
TOIMIPAIKAT.....	311

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1.1 - 31.12.2003

Suupohjan Osuuspankki on paikallispankki, jonka päätoimialueen muodostavat Jurvan, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kauhajoen ja Kiristiinankaupungin kaupungit. Lisäksi Suupohjan Osuuspankilla on sivukonttorit Espoossa, Helsingissä, Torniossa ja Vantaalla. Vuosi 2003 oli pankin 12. toimintavuosi. Pankin asiakaskunta koostuu lähinnä yksityisasiakkaista sekä toimialueen pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Suupohjan Osuuspankki ja sen tytäryhtiöt Hemgrundet Ab, Kauhajoen Kassatalo Oy, Pohjanmaan Monitoimikeskus Oy, Kiinteistö Oy Kristiinan Kehätie, Kiinteistö Oy Kultapensas, Kiinteistö Oy Metsälä, Kiinteistö Oy Topeekanranta, Kristinestads Hotellfastigheter Ab, Kiinteistö Oy Aronkylä, Asunto Oy Myllytupa ja Asunto Oy Viherkaksio muodostavat konsernin. Emoyhtiö omistaa 100,0 % tytäryhtiöidensä osakkeista lukuunottamatta Asunto Oy Viherkaksiota, josta emoyhtiö omistaa 73,5 %, Kiinteistö Oy Aronkylää, josta emoyhtiö omistaa 55,3 % ja Asunto Oy Myllytupaa, josta emoyhtiöomistaa 55,3 %. Tytäryhtiöiden toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta muodostettaessa kokonaiskäsitystä konsernin toiminnasta ja niiden vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen. Tästä syystä toimintakertomuksessa kuvataan pääosin pankin toimintoja.

PANKIN LIIKETOIMINTA

Suupohjan Osuuspankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat tilikaudelle asetetut tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntansa määrää, toiminnan volyymia, parantamaan kannattavuuttaan ja lisäämään markkinaosuuttaan.

Pankin tase kasvoi vuoden 2003 aikana 10,7 %, ja tase oli vuoden lopussa 429,1 milj. euroa. Talletusten kasvu oli 31,6 milj. euroa eli 10,2 %. Pankin varainhankinta oli yhteensä 359,9 milj. euroa (327,7 milj.euroa) Luotot kasvoivat 16,4 % ja olivat tilikauden päättyessä 333,4 milj. euroa. Pankki sai uusia asiakkaita vuoden aikana 2291, ja pankin asiakasmäärä on yli 39000.

Toiminnan volyyymi kehittyi hyvin erityisesti uusissa konttoreissa, mutta myös useimmissa perustoimialueen konttoreissa. Kilpailukyky palvelumaksuissa kuin rahan hinnoittelussakin pystyttiin säilyttämään. Uudet konttorit vakiinnuttivat asemaansa ja paransivat selvästi tuloksiaan. Palkkiotuotot kasvoivat myös volyymien hyvän kehityksen ansiosta. Pankin asiakasläheinen toimintatapa ja hyvä palvelu aikaansaivat uusasiakashankinnan onnistumisen ja asiakkuuksien lujittamisen.

Suupohjan Osuuspankille vuosi oli 100-vuotisjuhlavuosi. Pankki julkisti 100 - vuotishistorian ja pitkin vuotta järjestettiin useita tapahtumia juhlavuoden merkeissä.

TULOS

Suupohjan Osuuspankin liikevoitto oli 4 751 tuhatta euroa (4 105 tuhatta euroa). Liikevoitto kasvoi 646 tuhatta euroa edelliseen tilikauteen verrattuna. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,2 % (1,1 %).

Pankin keskeiset tuloslaskelman erät ovat kehittyneet edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	1-12/2003	1-12/2002	Muutos%
Rahoituskate	11 687	11 928	-2,0
Muut tuotot	5 210	3 810	36,7
Tuotot yhteensä	16 897	15 738	7,4
Henkilöstökulut	- 5 115	- 5 017	2,0
Muut hallinnon kulut	- 3 703	- 3 320	11,5
Muut kulut	- 3 052	- 3 042	0,3
Luottotappiot	- 276	- 254	8,7
Liikevoitto	4 751	4 105	15,7
Tilikauden tulos	1 836	1 650	11,3
Kulujen suhde tuottoihin	0,70	0,72	

Yleinen alhainen korkotaso ja marginaalien kapeneminen vaikuttivat rahoituskatetta pienentävästi. Menetykset lähes täysimääräisesti korvasi volyymien kasvusta muodostunut korkokate. Myös järjestämättömien luottojen korkosaamisten määrä oli alhaisella tasolla. Niinpä rahoituskate pieneni 241 tuhannella eurolla eli 2,0 %:lla 11687 tuhanteen euroon. Korkotuotot vähenivät edellisvuoteen verrattuna 505 tuhatta euroa eli 2,9 %. Korkokulujen väheneminen edellisvuoteen verrattuna oli 264 tuhatta euroa eli 5,1 %.

Muut tuotot kasvoivat 36,7 % ja olivat kokonaismäärältään 5210 tuhatta euroa. Saadut osingot nousivat 10,3 %:lla 110 tuhanteen euroon. Palkkiotuotot, 3543 tuhatta euroa, kasvoivat 21,9 %:lla edellisestä vuodesta. Palkkiotuotot kasvoivat lisääntyneen volyymin ansiosta. Arvopaperien arvonalennuksien palautukset paransivat tulosta 509 tuhatta euroa. Lisäksi arvopapereiden kauppa tuotti voittoa kertomusvuonna 105 tuhatta euroa. Liiketoiminnan muut tuotot lisääntyivät 28,2 %:lla 930 tuhanteen euroon. Merkittävänä yksittäisenä tuottoeränä on mainittava kiinteistöjen luovutusvoitot 111 tuhatta euroa.

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja sosiaalikulusta. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 5115 tuhatta euroa, mikä oli 2,0 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 142 henkilöä. Henkilömäärä kasvoi 1 hengellä vuoden aikana.

Hallintokulut ilman henkilöstökuluja kasvoivat 11,5 prosenttia 3703 tuhanteen euroon. Palkkiokulut kasvoivat 11,2 prosenttia ollen 329 tuhatta euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 530 tuhatta euroa (529 tuhatta euroa). Arvonalentumispoistoja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ja pysyvien vastaavien arvopapereissa kirjattiin 45 tuhatta euroa (0 tuhatta euroa). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 0,3 prosenttia 3052 tuhanteen euroon. Hallintokulujen nousu johtui lähinnä kirjanpidon ulkoistamisesta, atk- ja markkinointikulujen kasvusta.

Luotto- ja takaustappiot pienenivät 34,3 %:lla ja niiden bruttomäärä oli 376 tuhatta euroa. Pankki sai aikaisemmin luottotappioiksi kirjatusta saatavista luottotappioiden palautuksia 100 tuhatta euroa. Luotto- ja takaustappioiden nettomäärä oli 8,7 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna.

TASE

Talletukset

Suupohjan Osuuspankin tase kasvoi tilikauden aikana 41 433 tuhatta euroa ja oli vuoden lopussa 429 139 tuhatta euroa. Talletuskasvu oli vuoden aikana 31 569 tuhatta euroa eli 10,2 prosenttia. Yleisön talletuksia oli vuoden lopussa 342 474 tuhatta euroa ja niiden keskiporko oli 1,1%.

Käyttely- ja säästämistilit kasvoivat vuoden aikana 26 314 tuhatta euroa eli 11,4 % ja niitä oli vuoden vaihteessa 256 966 tuhatta euroa. Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 5 255 tuhatta euroa eli 6,6 % ja niitä oli vuoden vaihteessa 85 508 tuhatta euroa.

Talletuskehitys oli pankin koko toimialueella hyvä yleisestä alhaisesta korotasosta huolimatta. Toisaalta tarjolla ei ollut yleisestä suhdannevaiheesta johtuen voimakkaasti kilpailukykyisiä vaihtoehtoja.

Muu vieras pääoma ja sitoumukset

Tilinpäätöksessä pankin vieras pääoma oli yhteensä 386 813 tuhatta euroa, josta talletusten osuus oli 88,5 %. Pankki laski liikkeeseen vuoden aikana kolme eri jvk-lainaa, yhteensä 8 562 tuhatta euroa. Kokonaisuudessaan tilikauden päättyessä pankilla oli edellä mainittuja jvk -lainoja 12 395 tuhatta euroa (11 003 tuhatta euroa). Debentuurilainoja pankilla oli tilikauden päättyessä 5 054 tuhatta euroa (5 754 tuhatta euroa).

Velat luottolaitoksille olivat 1 335 tuhatta euroa (555 tuhatta euroa). Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Pankkitakausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä oli 18 902 tuhatta euroa, mikä on 158 tuhatta euroa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa.

Luotonanto

Suupohjan Osuuspankin luottokanta oli tilikauden lopussa 333 441 tuhatta euroa (286 558 tuhatta euroa) ja sen keskiporko oli 4,3 %. Luottojen nettolisäys oli 46 883 tuhatta euroa eli 16,4 prosenttia. Luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 134 245 tuhatta euroa. Luotonantoon sisältyvien valtion varoista välitettyjen luottojen määrä oli 18 004 tuhatta euroa (15 967 tuhatta euroa). Yleisestä alhaisesta korotasosta johtuen erityisesti asuntolainojen kysyntä jatkui vilkkaana. Asuntolainakannan kasvu nosti hieman kotitaloussektorin osuutta.

Järjestämättömien saamisten määrä oli vuoden lopussa 2 068 tuhatta euroa eli 671 tuhatta euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia asiakkailta 633 tuhatta euroa (159 tuhatta euroa). Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten yhteismäärä oli 0,8 % (0,9 %) koko luotonannon ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Kiinteistöt

Pankin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöksessä 13 725 tuhatta euroa (13 672 tuhatta euroa). Muussa kuin omassa käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma kasvoi verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 6 289 tuhatta euroa, mikä on 1,5 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Tilikauden aikana aktivoitiin 122 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja. Tilikauden aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja kiinteistöjä 393 tuhannen euron arvosta ja osti 200 tuhannella eurolla. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi nettomääräisesti 111 tuhatta euroa myyntivoittoa.

Muu sijoitustoiminta

Muuhun kuin luotonantoon sijoitetut varat olivat sijoitettuna lähinnä talletuksiin muihin luottolaitoksiin, saamistodistuksiin ja joukkovelkakirjalainoihin. Pankin sijoitukset saamistodistuksiin ja joukkovelkakirjalainoihin olivat tilikauden päättyessä 23 513 tuhatta euroa, mikä on 1,0 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Talletukset muihin luottolaitoksiin olivat 46 397 tuhatta euroa. Määrä oli 6 112 tuhatta euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

Pankki lisäsi tilikauden aikana sijoituksiaan vaihtuviin vastaaviin kuuluvissa osakkeissa ja osuuksissa. Näiden yhteismäärä oli tilikauden päättyessä 2 720 tuhatta euroa (2 059 tuhatta euroa).

Oma pääoma ja varaukset

Oma pääoma lisääntyi 32 401 tuhanteen euroon. Luottotappiovarausta kasvatettiin vuonna 2003 2 162 tuhatta euroa (1 729 tuhatta euroa), minkä jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,4 prosenttia saamisista. Varauksesta on 6 642 tuhatta euroa siirretty vararahastoon.

Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Rahastokorotus

Pankin edustajisto päätti kokouksessaan 26.3.2003 osuusmaksujen korottamisesta tasaluvuksi 100 €:oon. Korotus toteutettiin siirtämällä 575.555,72 € jakokelpoisista varoista osuuspääomaan.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Suupohjan Osuuspankki muodostaa konsernin, johon kuuluvat emopankki ja sen 100,0 %:sti omistamat tytäryhtiöt Hemgrundet Ab, Kauhajoen Kassatalo Oy, Pohjanmaan Monitoimikeskus Oy, Kiinteistö Oy Kristiinan Kehätie, Kiinteistö Oy Kultapensas, Kiinteistö Oy Metsälä, Kiinteistö Oy Topeekanranta, Kristinestad Hotellfastigheter Ab sekä emopankin 55,3 %:sti omistama Kiinteistö Oy Aronkylä, 55,3 %:sti omistama Asunto oy Myllytupa ja 73,5 %:sti omistama Asunto Oy

Viherkaksio. Konsernitilinpäätöstä ei laadita, koska tytäryhtiöiden vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen.

VAKAVARAISUUS

Suupohjan Osuuspankin vakavaraisuus säilyi edelleen hyvällä tasolla, vaikka pankin vakavaraisuussuhde laski vuoden aikana 1,55 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 15,28 %. Pankin vakavaraisuuteen vaikuttavat erät ja vakavaraisuussuhde ovat muuttuneet vuoden aikana seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2003	31.12.2002
Ensisijaiset omat varat	39 141	37 316
Toissijaiset omat varat	3 251	3 702
Yhteensä	42 392	41 018
Riskipainotetut saamiset	277 471	243 717
Vakavaraisuussuhde	15,28	16,83
Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin	14,11	15,31

Voimakas luotonannon kasvu vaikutti vakavaraisuusastetta alentavasti.

Vakavaraisuussuhteen kehitys viideltä viimeiseltä vuodelta on ollut seuraava:

	2003	2002	2001	2000	1999
emopankki	15,28	16,83	16,09	15,22	13,15

PALVELUVERKKO

Suupohjan Osuuspankilla on 29 palvelupistettä. Pankin asiakas voi palvelupisteiden lisäksi käyttää itsepalveluna paikallispankkien maksu- ja käteisautomaatteja sekä Internet-pankkia. Vuonna 2003 itsepalvelun osuus kaikista asiakkaiden peruspalvelutapahtumista oli 80,2 %. Internet-asiakkaita pankilla oli vuoden lopussa 7 245.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Pankin jäsenmäärä 31.12.2003 oli 12 105 jäsentä (11 599 vuonna 2002).

Pankin hallituneuvoston puheenjohtajana toimi Aaro Koljonen ja varapuheenjohtajina Tarja Hautaviita ja Heino Karhu. Hallituneuvosto kokoontui 3 kertaa. Edustajiston kokouksia pidettiin kolme.

Suupohjan Osuuspankin hallitukseen kuuluu 7 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut maanviljelijä Heikki Lahti-Kala ja varapuheenjohtajana yrittäjä Osmo Peltola sekä toimitusjohtajana Leo Korpi-Halkola. Hallitus kokoontui vuoden aikana 16 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Leskinen Antti	työpäällikkö
Lillandt Runar	maanviljelijä
Ojala Antero	maanviljelijä
Seppälä Antti	yrittäjä/maanviljelijä

Hallintoneuvoston jäsenet:

Ahtiainen Risto	yrittäjä
Ala-Ikkela Paula	työterv.hoitaja
Alanen Erkki	maanviljelijä
Ekman Kurt	yrittäjä
Hahto Kalle	yrittäjä
Haikonen Juha	yrittäjä
Hakala Erkki	sähköasentaja
Hakala Vappu	luokanopettaja
Hallivuori Antti	maanviljelijä
Hatanpää Kerstin	maanviljelijä
Hautaviita Tarja	maanviljelijä
Havunen Sirkka-Liisa	yrittäjä/emäntä
Honkaranta Risto	maanviljelijä
Järviluoma Heikki	yrittäjä
Kaari Harri	psyk.sairaanhoitaja
Kallio Elisa	laitosapulainen
Kantojärvi Sulo	kaupungininsinööri
Karhu Heino	eläkeläinen
Koljonen Aaro	maanviljelijä
Kujanpää Pentti	myyjä
Kulmala Rainer	maanviljelijä
Kuutti Hanna	yrittäjä
Laipio Arja	myyjä
Latva-Käyrä Kaija	yrittäjä
Leppinen Marjatta	maanviljelijä
Lyly-Yrjänäinen Irja	luokanopettaja
Majasaari Annikki	yrittäjä
Marttila Heikki	maanviljelijä
Mattila Aarre	maalari
Mäkelä Antti	maanviljelijä
Niemi Erkki	maanviljelijä
Nurmela Minna	yrittäjä
Peltoniemi Johanna	taluspäällikkö
Pääkkönen Markku	yrittäjä
Rinta-Halkola Juhani	yrittäjä
Rintaluoma Arvo	hieroja
Rotola-Pukkila Salme	maanviljelijä
Saarela Eija	yrittäjä
Salomaa Jussi	levyseppä
Teirfolk Bror	turkistarhaaja
Uusitalo Pirkko	elintarv.työntekijä
Vainionkulma Hannu	koulunjohtaja
Vainionpää Arto	maanviljelijä
Varsala Antti	maanviljelijä
Viertola Jouko	maanviljelijä
Viljanmaa Kaisu	perhepäivähoitaja
Vilponen Heikki-Jussi	maanviljelijä/autoilija

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 142 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 129 (124) ja osa-aikaisia 13 (17) henkilöä. Henkilömäärä kasvoi vuoden aikana yhdellä.

Pankin tilintarkastajana on toiminut Tatu Huhtala KHT (Ernst & Young, KHT-yhteisö) Sisäisenä tarkastajana on toiminut Markku Koskiniemi.

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu säästöpankkien kokonaan omistamaan Oy Samlink Ab:hen. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin ja Paikallisosuuspankkiliito ry:n omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Rahahuollossa pankki käyttää Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankin liiketoiminnasta aiheutuvat riskit on tunnistettu, arvioitu ja mitoitettu hyväksytylle tasolle ja että riskejä valvotaan ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat luottoriskit, korko- ja rahoitusriskit, kiinteistö- ja muut sijoitusriskit sekä strategiset ja toimintariskit.

Periaatteet

Suupohjan Osuuspankin riskienhallinta perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategian mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioutahan pankki kattaa tilinpäätöksessään riittävillä luottotappio- ja muilla kulukirjauksilla.

Luottoriskit

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maaseutuyrittäjät sekä pienet ja keskisuuret yritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on sijoitettu luottoina pankin asiakkaille. Luotonannosta kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 56,5 % (55,4 %). Maaseutuyrittäjien

osuus luotonannosta on 21,0% (22,2 %) ja muiden 22,5 % (22,4 %). Vajaa puolet 44 % (44 %), pankin koko luotonannosta on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Henkilöasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi rakentuu paikallispankin hyvään asiakastuntemukseen ja sen pohjalta tehtävään arvioon asiakkaan maksukyvyistä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin rahoitusjohdolle, paikallisjohtokunnille, luottotoimikunnille ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden mm. vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin.

Luottokannan tilaa mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja seurataan jatkuvasti. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti 2 kertaa vuodessa 20:n suurimman asiakaskokonaisuuden asiakasvastuut ja järjestämättömät luotot. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät luottolaitoslain asettaman ylärajan 25 prosenttia pankin omista varoista eikä myöskään sellaisia asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut pankille ylittäisivät 10 prosenttia pankin omista varoista.

Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Rahoitusriski

Rahoitusriski on jälleenerahoituksen saatavuuteen ja hintaan liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Rahoitusriski syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Rahoitusriskiä arvioidaan maturiteettiluokittain kunkin luokan saatavien ja velkojen erotuksen suuruudella. Rahoitusriskiä hallitaan mm. pitämällä riittävää kassavarantoa.

Suupohjan Osuuspankki hankkii tarvitsemansa jälleenerahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen kuitenkin yli 35 000 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on pidentää jälleenerahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitokseen.

Vuoden 2003 aikana pankin rahoitusasema oli jatkuvasti hyvä ja vakaa. Pankin lakisääteiseen kassavarantoon luettavat varat olivat tilikauden lopussa 51 350 tuhatta euroa ja kassavarantosuhdeluku 13,94% lakisääteisen minimitason ollessa 10%.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- tai eräänymisajankohdista.

Pankin luotoista 92,4 % on viitekorkosidonnaisia kun taas talletuksista 66,5 % on viitekorkoisia. Korkoriskin hallitsemiseksi alkaneella tilikaudella pankin tavoitteena on edelleen tasapainottaa saatavien ja velkojen korkoperusteita. Korkoriskin mittaamisessa käytetään gap-analyysia. Herkkyysanalyysi mittaa yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutusta vuotuisen rahoituskatteeseen. Näin laskettu pankin korkoriski oli 31.12.2003 3,41 %:a vuoden 2002 rahoituskatteesta.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä.

Kiinteistösijoitukset eivät kuulu Suupohjan Osuuspankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin kiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta Suupohjan Osuuspankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöomaisuudesta mm. sitoutuneesta pääomasta kiinteistölajeittain käyvät ilmi liitetiedosta 24.

Muut sijoitusriskit/ Osakeriskit

Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Tavoitteena osakesijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Pankki sijoittaa osakkeisiin ja osuuksiin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta.

Tilinpäätöshetkellä näitä sijoituksia oli yhteensä 2 720 tuhatta euroa.

Strategiset ja toimintariskit

Strategisellä riskillä tarkoitetaan pankin riskinkantokykyyn, teknisiin resursseihin ja henkilöstön ammattitaitoon nähden väärin valitusta liiketoimintastrategiasta syntyviä menetyksiä.

Strategiset riskit pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositason suunnitelmat säännöllisesti. Suunnittelussa hyödynnetään Paikallisosuuspankkiliiton analyyseja paikallisosuuspankkien tilasta ja kehityksestä sekä keskusrahallituksen analyyseja ja ennusteita toimialan, kilpailutilanteen ja taloudellisen toimintaympäristön kehityksestä sekä ryhmän yhteisesti keskusyksikölle vahvistamaa suunnitteluasiakirjaa.

Toimintariskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka voivat johtua sisäisistä puutteellisuuksista järjestelmissä, prosesseissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä.

Toimintariskien toteutumista pyritään minimoimaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Pankki on varautunut erityisellä vakuutuksella pankkitoiminnassa mahdollisesti toteutuviin toiminnallisiin riskeihin ja niistä aiheutuviin vahinkoihin. Oikeudellisten riskien toteutumista osaltaan vähentää laajasti käytössä olevat vakimuotoiset (viranomaisten hyväksymät) sopimusehdot. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on pyritty varautumaan jatkuvuussuunnittelulla.

Sisäinen tarkastus

Hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle. Pankin hallitus käsittelee sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusyhteenvedot kaksi kertaa vuodessa.

Vapaaehtoiset ja pakolliset rahastot

Suupohjan Osuuspankki kuuluu Paikallisosuuspankkien vakuusrahastoon. Vakuusrahaston tehtävänä on paikallisosuuspankkien vakaan toiminnan turvaaminen. Rahasto on velaton. Rahasto ei ole tehnyt vuoden aikana tukipäätöksiä. Rahastolla on varoja 6,9 miljoonaa euroa (5,1 milj. euroa). Vapaaehtoisessa vakuusrahastossa pankki ei kuulu sellaiseen yhteisvastuujärjestelyyn, jossa se vastaisi toisen pankin veloista tai sitoumuksista.

Lisäksi kaikki pankit kuuluvat talletussuojarahastoon, joka turvaa tallettajan saamiset pankilta 25 000 euroon saakka. Pankin kannatusmaksu rahastolle oli 0,2 milj. euroa. Suupohjan Osuuspankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

LIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2004

Yleisestä pitkään jatkuneesta alhaisesta korkotasosta sekä luottosalkun rakenteen muutoksesta johtuen rahoituskate tulee pienemään viime vuoden tasosta. Peruspankkitoiminnan volyymien kehityksen osotamme jäävän hitaammaksi kuin vuonna 2003. Kustannuskehityksen ennustamme noudattavan yleistä kustannustason nousuvauhtia. Liikevoitto ei saavuta vuoden 2003 tasoa.

HALLITUKSEN ESITYS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus esittää edustajiston kokoukselle, että tilikauden voitto, käytetään seuraavasti: 1.835.669,90 €

Maksetaan korkoa osuuspääomalle ja lisäosuuspääomalle 2,25 % 153.290,42 €

Yhteensä 153.290,42 €

Mikäli siirrot hyväksytään esitetyllä tavalla, ovat rahastojen määrät siirtojen jälkeen seuraavat:

Osuuspääoma 8.271.858,99 €

Muut sidotut rahastot 9.949.586,79 €

Vapaat rahastot 2.476.947,12 €

Edellisten tilikausien voitto 11.548.974,58 €

Yhteensä 32.247.367,48 €

TULOSLASKELMA- JA TASETIEDOT

Suupohjan Op TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2003 eur	1.1. - 31.12.2002 eur
Korkotuotot	16 660 158,70	17 165 284,92
Korkokulut	-4 973 161,88	-5 237 493,15
RAHOITUSKATE	11 686 996,82	11 927 791,77
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	109 914,50	99 666,19
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	0,00	0,00
Omistusyhteisyryksistä	0,00	0,00
Muista yrityksistä	109 914,50	99 666,19
Palkkiotuotot	3 543 337,18	2 905 770,81
Palkkiokulut	-328 613,95	-295 486,55
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	626 485,86	78 385,90
Arvopaperikaupan nettotuotot	613 923,24	64 370,30
Valuuttatoiminnan nettotuotot	12 562,62	14 015,60
Liiketoiminnan muut tuotot	930 324,12	725 892,04
Hallintokulut	-8 818 661,89	-8 336 376,18
Henkilöstökulut	-5 115 391,20	-5 016 604,25
Palkat ja palkkiot	-4 093 152,83	-3 910 924,62
Henkilösivukulut	-1 022 238,37	-1 105 679,63
Eläkekulut	-783 810,71	-895 225,59
Muut henkilösivukulut	-238 427,66	-210 454,04
Muut hallintokulut	-3 703 270,69	-3 319 771,93
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-529 662,78	-529 549,46
Suunnitelman mukaiset poistot		
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-2 148 366,93	-2 217 407,15
Luotto- ja takaustappiot	-276 111,89	-253 849,99
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	-45 000,00	0,00
LIIKEVOITTO	4 750 641,04	4 104 837,38
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	4 750 641,04	4 104 837,38
Tilinpäätössiirrot	-2 161 509,63	-1 723 402,28
Tuloverot		
Tilikauden verot	-753 432,17	-731 716,47
Aikaisempien tilikausien verot		
Muut välittömät verot	-29,34	0,00
TILIKAUDEN VOITTO	1 835 669,90	1 649 718,63

	31.12.2003	31.12.2002
VASTAAVAA		
Käteiset varat	3 269 977,91	3 904 890,90
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	11 886 797,25	12 796 115,70
Saamiset luottolaitoksilta	46 396 752,64	52 509 121,02
Vaadittaessa maksettavat	3 196 508,26	36 316,64
Muut	43 200 244,38	52 472 804,38
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	336 155 591,48	289 164 517,55
Saamistodistukset	11 626 658,46	10 490 217,65
Julkisyhteisöiltä	500 734,70	1 677 398,69
Muilta	11 125 923,76	8 812 818,96
Osakkeet ja osuudet	2 917 625,89	2 301 879,07
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä		
Aineettomat hyödykkeet	128 011,96	247 552,44
Aineelliset hyödykkeet	12 875 240,43	12 962 613,17
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	11 965 642,70	12 041 344,73
Muut aineelliset hyödykkeet	909 597,73	921 268,44
Muut varat	224 463,49	350 931,04
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	3 658 321,34	2 978 629,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	429 139 440,85	387 706 468,25
	31.12.2003	31.12.2002
VASTATTAVAA	eur	eur
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 335 141,44	555 153,81
Keskuspankeille		
Luottolaitoksille	1 335 141,44	555 153,81
Vaadittaessa maksettavat	1 335 141,44	555 153,81
Muut		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	360 399 869,20	326 780 455,23
Talletukset	342 474 280,89	310 905 241,22
Vaadittaessa maksettavat	256 966 092,20	230 652 495,78
Muut	85 508 188,69	80 252 745,44
Muut velat	17 925 588,31	15 875 214,01
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	12 394 886,32	11 003 281,16
Joukkovelkakirjalainat	12 012 000,00	9 947 589,76
Muut	382 886,32	1 055 691,40
Muut velat	5 563 487,94	3 883 866,86
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 065 392,89	1 979 256,89
Pakolliset varaukset	0,00	0,00
Eläkevaraukset		
Verovaraukset		
Muut pakolliset varaukset		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	5 054 032,78	5 754 032,04
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	386 812 810,57	349 956 045,99

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	9 925 972,38	7 764 462,75
Vapaaehtoiset varaukset	9 925 972,38	7 764 462,75
OMA PÄÄOMA	31.12.2003	31.12.2002
	eur	eur
Osuuspääoma	8 271 858,99	6 946 318,94
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut sidotut rahastot	9 949 586,79	9 949 586,79
Vararahasto	9 949 586,79	9 949 586,79
Sääntöjen mukaiset rahastot		
Pääomalainat		
Vapaat rahastot	2 476 947,12	2 476 947,12
Muut rahastot	2 476 947,12	2 476 947,12
Edellisten tilikausien voitto	9 866 595,10	8 963 388,03
Tilikauden voitto	1 835 669,90	1 649 718,63
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	32 400 657,90	29 985 959,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	429 139 440,85	387 706 468,25
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET	31.12.2003	31.12.2002
	eur	eur
1 Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset ja pantit	5 069 782,81	4 825 283,43
Muut	1 693 312,09	1 500 486,77
2 Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00
Muut	12 139 280,62	12 418 458,40
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	18 902 375,52	18 744 228,60

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖSPERIAATTEET

Pankin tilinpäätös on laadittu kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä antaman asetuksen (21.12.2000/1259) sekä Rahoitustarkastuksen määräyksen 106.1 mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Pankki ei laadi konsernitilinpäätöstä. Rahoitustarkastuksen määräykseen perustuen tytär-, osakkuus- ja yhteisyritykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai vapaaseen omaan pääomaan. Pankin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tiedot konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömistä tytär - ja osakkuusyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 53.

Vaihtuvat ja pysyvät vastaavat

Saamistodistukset on jaoteltu pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyviä ja vaihtuvia vastaavia sisältyy sekä tase-erään ”Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset” että ”Saamistodistukset”.

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttaviin saamistodistuksiin kirjataan sellaiset saamistodistukset, jotka Suomen Pankki hyväksyy keskuspankkirahoituksen vakuudeksi riippumatta siitä, onko pankki itse oikeutettu keskuspankkirahoitukseen. Muut saamistodistukset kirjataan erään ”Saamistodistukset”.

Pysyviin vastaaviin on kirjattu eräpäivään asti pidettävät saamistodistukset, tytär-, osakkuus- ja omistusyhteisyritysten osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeet ja osuudet, joiden omistus on pankille tarpeellista palvelujen hankkimiseksi.

Muut saamistodistukset ja osakkeet sekä osuudet on kirjattu vaihtuviin vastaaviin. Pankilla ei ole luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 a §:ssä tarkoitettua kaupintavarastoa.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden todennäköisenä luovutushintana on pidetty vuoden viimeistä kaupantekokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden todennäköisenä luovutushintana on pidetty kirjanpitoarvoa tai sitä alemmaa arvioitua luovutushintaa. Saamistodistusten todennäköisenä luovutushintana on pidetty saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden myyntivoitot ja -tappiot sekä niiden arvonalentumiset ja arvonalentumisen peruuntumiset on kirjattu arvopaperikaupan nettotuottoihin. Saamistodistusten hankintameno ja nimellisarvon välinen erotus on jaksotettu korkotuotoksi tai sen vähennykseksi.

Pysyviin vastaaviin kirjatut arvopaperit on arvostettu hankintamenoon. Mikäli arvopaperin todennäköinen luovutushinta on tilikauden päättyessä hankintamenoa pysyvästi alhaisempi, on erotus kirjattu kuluksi. Saamistodistusten hankintameno ja nimellisarvon välinen erotus on jaksotettu korkotuotoksi tai sen vähennykseksi.

Saamiset ja velat

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen sen määräisenä, mikä niistä on hankittaessa maksettu tai saatu. Saamisen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus on jaksotettu sopimusajalle korkotuottoihin. Velasta saadun määrän ja nimellisarvon erotus on jaksotettu sopimusajalle korkokuluihin. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi. Jos saamisen todennäköinen arvo on alempi kuin kirjanpitoarvo, saaminen on merkitty taseeseen todennäköiseen arvoon.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä olevaan ja muussa kuin omassa käytössä olevaan omaisuuteen. Jaosta on erittely liitetiedossa 24. Saatavien turvaamiseksi hankittu kiinteistöomaisuus sisältyy muussa kuin omassa käytössä olevaan omaisuuteen. Saatavien turvaamiseksi hankitusta kiinteistöomaisuudesta on erittely liitetiedossa 17.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Muussa kuin omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumispoistona kuluksi. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuuksi. Saatavien turvaamiseksi hankitun kiinteistöomaisuuden arvonalennukset ja palautukset esitetään kuitenkin tuloslaskelman erässä Luotto- ja takaustappiot.

Pankin keskeiset kiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti pääosin tuottoarvomenetelmää käyttäen. Arviot perustuvat kiinteistökohteesta saadun tai saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Tuottoarvomenetelmän ohella erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle hyväksytyyn arvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja.

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat asuin- ja toimistorakennusten osalta 35-40 vuotta, liikekiinteistöjen ja rakennelmien osalta 30

vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 6 vuotta. Muut pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

Pankin omistamiin osakehuoneistoihin tehtyjä perusparannusmenoja on aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin.

Luotto- ja takaustappiot

Luotto- ja takaustappioihin on kirjattu toteutuneet (lopulliset) luottotappiot ja kohdistetut luottotappiovaraukset sekä asiakkaan rahoittamisesta syntyneen saamisen sijaan hankitun omaisuuden arvonalennukset ja myyntitappiot.

Kohdistettu luottotappiovaraus on tehty siltä osin, kun on käynyt todennäköiseksi, ettei saamisen pääomasta saada suoritusta ja saamisen vakuus ei riitä kattamaan sen määrää. Luottotappiota kirjattaessa saamisen vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan.

Luottotappioiden vähennykseksi on kirjattu takaisinsaadut toteutuneena luottotappioina aikaisemmin kirjatut erät, kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset ja saamisen sijaan hankitun omaisuuden myyntivoitot.

Järjestämättömät saamiset

Saamisen koko pääoma on kirjattu järjestämättömäksi, kun saatavan korko, pääoma tai sen osa on ollut eräänntyneenä tai suorittamatta 90 päivää. Saamiset konkurssiin asetetuilta yrityksiltä on merkitty järjestämättömäksi viimeistään konkurssiin asettamispäivänä. Pankkitakaus on merkitty järjestämättömäksi, kun pankki on suorittanut siitä maksun. Tilinpäätöksessä järjestämättömien saamisten maksamattomia korkoja ei ole tuloutettu.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Satunnaiset erät ja pakolliset varaukset

Pankki ei ole kirjannut satunnaisia eriä eikä pakollisia varauksia.

Tilinpäätössiirtojen kertymä – Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Vapaaehtoisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Laskennallisia verovelkoja ja -saamia ei ole merkitty taseeseen. Liitetiedossa 44 on tarkemmin eritelty pankin tuloverojen jakautuminen.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Suupohjan Op

Seuraavissa liitetiedoissa ei ole ilmoitettavaa (numerointi noudattaa Rahoitustarkastuksen määräystä 106.1)

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2 Leasingtoiminnan nettotuotot eriteltyinä
8 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät
10 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista
11 Erittely yhdistellyistä eristä

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

14 Saamiset luottolaitoksilta
19 Leasingkohteet
25 Luottolaitoksen hallussa olevat omat osakkeet
28 Erittely yhdistellyistä vastaavien eristä
29 Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus
33 Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä
36 Erilaiset osakkeet ja osuudet sekä omat osakkeet ja osuudet
37 Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvien jakokelvottomien erien määrä
38 Osakeannit, optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskut tilikauden aikana
39 Osakkaiden omistus
40 Pääomasijoitukset ja pääomalainat
41 Erittely yhdistellyistä vastattavien eristä

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ JOHDANNAISSOPIMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

49 Johdannaissopimukset
50 Omaisuuden myynnistä asiakkaan lukuun syntyvien ja omaisuuden ostamisesta asiakkaan lukuun syntyvien ostovelkojen yhteenlasketut määrät
51 Tiedot muista luottolaitoksen antamista vastuusitoumuksista ja vastuista

MUUT LIITETIEDOT

56 Konserniin kuuluvaa luottolaitosta koskevat tiedot

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**1 Korkotuotot ja korkokulut tase-erittäin eriteltyinä**

	2003	2002
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	1 047 227,03	1 291 224,24
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	14 383 718,99	15 094 386,99
Saamistodistuksista	1 201 163,74	1 150 878,03
Muut korkotuotot	28 048,94	-371 204,34
Yhteensä	16 660 158,70	17 165 284,92

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 187,69	3 901,16
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	3 921 768,08	4 112 889,13
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	583 515,16	545 218,42
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	240 416,48	350 474,36
Pääomalainoista		
Muut korkokulut	226 274,47	225 010,08
Yhteensä	4 973 161,88	5 237 493,15

3 Arvopaperikaupan nettotuotot eriteltyinä

	2003	2002
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	98 209,29	282 524,14
Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot	515 713,95	-218 153,84
Muun arvopaperikaupan nettotuotot		
Yhteensä	613 923,24	64 370,30

4 Tilikauden aikana ostettujen ja myytyjen vaihtuviin vastaaviin luettujen arvopapereiden yhteenlasketut määrät

	2003 Ostot	Myynnit	2002 Ostot	Myynnit
Saamistodistukset	3 226 495,00	1 026 215,00	8 981 981,00	4 183 201,00
Osakkeet ja osuudet	4 064 841,57	3 919 598,72	963 976,00	476 802,00

5 Liiketoiminnan muut tuotot ja muut kulut eriteltyinä

	2003	2002
Muut tuotot		
Vuokratuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	501 907,96	459 115,37
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	118 346,14	56 673,91
Muut tuotot	310 070,02	210 102,76

Yhteensä	930 324,12	725 892,04
Muut kulut		
Vuokrakulut	570 592,94	643 863,64
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	672 263,54	776 994,73
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	7 095,62	35 323,28
Muut kulut	898 414,83	761 225,50
Yhteensä	2 148 366,93	2 217 407,15

6 Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineelliset hyödykkeet	468 389,03	447 598,87
Aineettomat hyödykkeet	61 273,75	81 950,59
Arvonalentumiset		
Aineelliset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet		
Yhteensä	529 662,78	529 549,46

7 Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset

Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	476 953,00	599 773,67
- takaisin saadut ja palautetut luottotappiot	200 841,11	356 068,76
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä		10 145,08
- takaisin saadut takaustappiot		
Väliaikaisesta omaisuudesta		
- vähennykset		
Vakuutuskorvaukset		
Yhteensä	276 111,89	253 849,99

Luotto- ja takaustappiot

+ tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot	247 955,92	172 931,70
- tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	319 617,60	172 931,70
- palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	99 928,36	318 732,00
+ tilikauden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	548 614,68	609 918,75
- aikaisemmin tehtyjen kohdistettujen luottotappioiden peruutukset tilikauden aikana	100912,75	37 336,76
+/- vakuutuskorvaukset		
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	276 111,89	253 849,99

Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset

Arvonalentumiset	
Peruutukset	
et	45 000,00

9 Tilinpäätössiirrot eriteltyinä

	2003	2002
Poistoeron muutos		-5 579,20
Yleisen tappiovarauksen muutos		
Muiden vapaaehtoisten varausten muutos	2 161 509,63	1 728 981,48
Yhteensä	2 161 509,63	1 723 402,28

12 Tuotot markkina-alueittain ja toimialoittain

	2 003	2 002
Toimiala:		
Pankkitoiminta	16 897 058,48	15 737 506,71
Sijoitusrahastotoiminta		
Sijoituspalveluyritystoiminta		
Arvopaperikauppa		
Kiinteistösijoitustoiminta		
Yhteensä	16 897 058,48	15 737 506,71

Tuottoihin sisältyvät: rahoituskate, osinko- ja palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot. Tuotot on esitetty eliminoimattomina.

Henkilöstö toimi-aloittain (keskimäärin)

	2003	2002
Toimiala:		
Pankkitoiminta	142	140
Sijoitusrahastotoiminta		
Sijoituspalveluyritystoiminta		
Arvopaperikauppa		
Kiinteistösijoitustoiminta		
Yhteensä	142	140

Pankin markkina-alueena on Suomi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**13 Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten erittely**

Valtion velkasitoumukset		
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	11 886 797,25	12 796 115,70
Suomen Pankin sijoitustodistukset		
Pankkien sijoitustodistukset		
Muut		
Yhteensä	11 886 797,25	12 796 115,70

15 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain sekä niihin kohdistetut luottotappiovaraukset ja niiden peruutukset

	2003	2002
Yritykset	73 124 810,65	62 486 345,51
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 789 215,92	2 622 650,57
Julkisyhteisöt	206 660,62	243 625,15
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 581 127,18	1 488 011,11
Kotitaloudet	258 421 762,34	222 289 438,21
Ulkomaaat	32 014,77	34 447,00
Yhteensä	336 155 591,48	289 164 517,55

	2003	2002
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden alussa	3 074 204,83	3 870 690,25
+ tilikauden aikana tehdyt uudet varaukset	476 953,00	436 987,05
- tilikauden aikana peruutetut varaukset	162 473,88	37 336,76
- tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	964 714,89	1 196 135,71
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden lopussa	2 423 969,06	3 074 204,83

16 Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset sektoreittain

	2003		2002	
	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset
Yritykset	643 501,00	494 585,38	1 271 322,64	0,41
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset			0,00	16 097,61
Julkisyhteisöt			8 038,20	5 062,08
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	9 714,26	1 541,43	0,00	0,00
Kotitaloudet	1 414 815,60	137 347,32	1 459 867,29	137 921,14
Ulkomaaat			0,00	0,00
Yhteensä	2 068 030,86	633 474,13	2 739 228,13	159 081,24

17 Maksamatta jääneen saamisen vakuutena ollut sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitun omaisuuden kirjanpitoarvo

	2003	2002
Kiinteistöt ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet ja osuudet	358 857,44	315 591,06
Muut osakkeet ja osuudet		
Muu omaisuus		
Yhteensä	358 857,44	315 591,06

18 Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla

	2003	2002
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	0,00	
Saamistodistukset	2 826 318,03	2 894 335,55
Yhteensä	2 826 318,03	2 894 335,55

20 Saamistodistukset

	2003	2002
Kirjanpitoarvo		
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset	19 477 823,44	19 149 149,47
Julkisesti noteeratut	18 941 088,74	17 352 349,47
Muut	536 734,70	1 796 800,00
Pysyviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset	4 035 632,27	4 137 183,88
Julkisesti noteeratut	4 035 632,27	4 137 183,88
Muut		0,00
Yhteensä	23 513 455,71	23 286 333,35

2003   **2002**

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten todennäköisen luovutushinnan ja sitä alemman kirjanpitoarvon välinen erotus

Saamistodistukset	227 624,97	588 858,20
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	98 299,63	149 684,34

Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon välinen erotus

Saamistodistukset
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset

Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon välinen erotus

Saamistodistukset		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	689 994,48	791 546,09

Saamistodistukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset eriteltyinä

	2003	2002
Valtion velkasitoumukset		
Kuntatodistukset		
Yritystodistukset		
Sijoitustodistukset		
Vaihtovelkakirjalainat	303 601,07	1 589 924,69
Muut joukkovelkakirjalainat	20 565 855,66	10 818 746,09
Muut	2 643 998,98	10 877 662,57
Yhteensä	23 513 455,71	23 286 333,35

21 Osakkeet ja osuudet omaisuuslajeittain

	2003	2002
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet	2 719 741,39	2 058 871,64
Julkisesti noteeratut	2 472 374,09	1 789 042,69
Muut	247 367,30	269 828,95
Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet	197 884,50	243 007,43
Julkisesti noteeratut		170,88
Muut	197 884,50	242 836,55
Yhteensä	2 917 625,89	2 301 879,07

Julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien todennäköisen luovutushinnan ja sitä alemman kirjanpitoarvon välinen erotus

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	254 329,16	184 312,39
Pysyviin vastaaviin kuuluvat		-60,88

Osakelainauksen kohteena olevia arvopapereita ei ole.

Osakkeet ja osuudet luottolaitoksissa ja muissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä	0,00	0,00
Luottolaitoksissa		
Muissa yrityksissä		

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	0,00	0,00
Luottolaitoksissa		
Muissa yrityksissä		
Yhteensä	0,00	0,00

22 Pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeiden ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet	Omistus-yhteisyyksiset	Konserniin kuuluvissa	Yhteensä
Hankintameno tilikauden alussa	243 814,73			243 814,73
+ tilikauden lisäys	347,97			347,97
- tilikauden vähennys	- 470,90			- 470,90
+/- siirrot erien välillä				0,00

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		0,00
+/- tilikauden arvonalentumiset ja niiden palautukset	- 45 000,00	- 45 000,00
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa		0,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa		0,00
- kertyneet arvonalentumiset tilikauden alussa	- 807,30	- 807,30
+ kertyneet arvonkorotukset tilikauden alussa		0,00
+/- tilikauden arvonkorotukset ja niiden peruutukset		0,00
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	197 884,50	197 884,50

Maa-alueet, rakennukset sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteistöyhteisöjen osakkeet/osuudet	Yhteensä
Hankintameno tilikauden alussa	2 339 705,25	5 504 400,70	4 823 750,50	12 667 856,45
+ tilikauden lisäys	14 380,00	122 007,53	155 909,72	292 297,25
- tilikauden vähennys	- 81 867,80	-13 416,76	-157 407,37	- 252 691,93
+/- siirrot erien välillä				0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	- 3 852,84	-190 995,41	-38 063,65	- 232 911,90
+/- tilikauden arvonalentumiset ja niiden palautukset				0,00
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa				0,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa	- 14 526,66	-1 487 361,51	-80 285,90	-1 582 174,07
- kertyneet arvonalentumiset tilikauden alussa			-337 191,23	- 337 191,23
+ kertyneet arvonkorotukset tilikauden alussa	790 660,18	519 841,86	99 956,09	1 410 458,13
+/- tilikauden arvonkorotukset ja niiden peruutukset				0,00
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	3 044 498,13	4 454 476,41	4 466 668,16	11 965 642,70

Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet

	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno tilikauden alussa	2 545 539,90	60 092,93	2 605 632,83
+ tilikauden lisäys	225 795,96		225 795,96
- tilikauden vähennys	-500,00		- 500,00
+/- siirrot erien välillä			0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-235 354,37	-122,76	- 235 477,13
+/- tilikauden arvonalentumiset ja niiden palautukset			0,00
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa			0,00
- kertyneet poistot tilikauden alussa	-1 685 403,81	-450,12	-1 685 853,93
- kertyneet arvonalentumiset tilikauden alussa			0,00
+ kertyneet arvonkorotukset tilikauden alussa			0,00
+/- tilikauden arvonkorotukset ja niiden peruutukset			0,00
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	850 077,68	59 520,05	909 597,73

23 Aineettomat hyödykkeet eriteltyinä

	2003	2002
Perustamismenot		
Liikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	128 011,96	247 552,44
Yhteensä	128 011,96	247 552,44

24 Kiinteistöomistukset

Taseen erään 'Aineelliset hyödykkeet' kirjattu kiinteistöomaisuus eriteltyinä

	Kirjanpitoarvo	Sitoutunut pääoma
Maa- ja vesialueet ja rakennukset		
Omassa käytössä	4 244 252,52	4 244 252,52
Muut	3 254 722,02	3 254 722,02
	7 498 974,54	7 498 974,54
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	2 699 047,46	3 191 047,46
Muut	1 767 620,70	3 034 620,70
	4 466 668,16	6 225 668,16
Yhteensä	11 965 642,70	13 724 642,70

Muussa kuin omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöosakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien suhteellinen osuus taseen loppusummasta ja kirjanpitoarvosta alittavat Rahoitustarkastuksen asettaman ilmoitusvelvollisuuden rajat, jotka ovat kolme prosenttia taseen loppusummasta ja 8,4 miljoonaa euroa. Edellä olevan perusteella tietoja ei ilmoiteta.

26 Muut varat eriteltyinä

	2003	2002
Maksujenvälityssaamiset	15 831,14	131 538,12
Takaussaamiset	134 684,94	147 676,97
Johdannaissopimukset		
Muut	73 947,41	71 715,95

Yhteensä	224 463,49	350 931,04
----------	------------	------------

27 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot eriteltyinä

	2003	2002
Korot	2 155 598,18	2 299 103,02
Muut	1 502 723,16	679 526,69
Yhteensä	3 658 321,34	2 978 629,71

30 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	2003	2002
Sijoitustodistukset	382 886,32	1 055 691,40
Joukkovelkakirjalainat	12 012 000,00	9 947 589,76
Muut		
Yhteensä	12 394 886,32	11 003 281,16

31 Muut velat eriteltyinä

	2003	2002
Maksujenvälitysvelat	5 526 596,67	3 820 647,59
Johdannaissopimukset		
Muut	36 891,27	63 219,27
Yhteensä	5 563 487,94	3 883 866,86

32 Siirtovelat ja saadut ennakot eriteltyinä

	2003	2002
Korot	1 119 201,01	1 169 396,40
Muut	946 191,88	809 860,49
Yhteensä	2 065 392,89	1 979 256,89

34 Erittely veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla

veloilla ja joiden kirjanpitoarvo yli 10% veloista	Velan määrä	Valuuttta	Korko %	Eräpäivä	Takaisinmaksu Tasalyh./Ker lyhennys talyh.	Vuotuinen lyhennys
Paikallisosuuspankkien debentuurilaina 2000 I	2 254 032,04	EUR	4,50	11.1.2005	Kertalyh.	
Suupohjan Osuuspankin debentuurilaina 2002 I	2 800 000,00	EUR	4,25	2.9.2007	Tasalyh.	700 000,00
Yhteenä	5 054 032,04					

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Ennen erääntymistä taphtuva takaisinmaksu on mahdollista ainoastaan Rahoitustarkastuksen luvalla

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainalla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla

2) Muut kuin yllämainitut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin luottolaitoksen muilla veloilla

	Ikuiset lainat	Velat yhteensä
Velkojen yhteenlaskettu määrä	0,00	0,00

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

35 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Osuuspääoma	6 946 318,94	2 228 117,82	902 577,77	8 271 858,99
Muut sidotut rahastot	9 949 586,79			9 949 586,79
Vararahasto	9 949 586,79			9 949 586,79
Vapaat rahastot	2 476 947,12			2 476 947,12
Muut rahastot	2 476 947,12			2 476 947,12
Edellisen tilikauden voitto	1 649 718,63		1 649 718,63	
Voitto aikaisemmilta tilikausilta	8 963 388,03	1 649 718,63	746 511,56	9 866 595,10
Tilikauden voitto		1 835 669,90		1 835 669,90
Oma pääoma yhteensä	29 985 959,51	5 713 506,35	3 298 807,96	32 400 657,90

42 Saamisten ja velkojen maturiteettijakautuma tase-erittäin

Saamiset	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 811 900,48		535 625,66	6 539 271,11	11 886 797,25
Saamiset luottolaitoksilta	46 396 752,64				46 396 752,64
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	37 616 254,43	35 942 660,36	126 027 731,18	136 568 945,51	336 155 591,48
Saamistodistukset	599 012,54	1 525 266,68	7 219 874,67	2 282 504,57	11 626 658,46
Yhteensä	89 423 920,09	37 467 927,04	133 783 231,51	145 390 721,19	406 065 799,83

Velat

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 335 141,44				1 335 141,44
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	298 589 012,22	20 285 948,75	23 599 319,92	17 925 588,31	360 399 869,20
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		2 200 000,00	10 194 886,32		12 394 886,32
Yhteensä	299 924 153,66	22 485 948,75	33 794 206,24	17 925 588,31	374 129 896,96

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

43 Omaisuus- ja velkaerät kotimaan ja ulkomaan rahana

Vastaavaa	2003 Kotimaan raha	2003 Ulkomaan raha	2002 Kotimaan raha	2002 Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	11 886 797,25		12 796 115,70	
Saamiset luottolaitoksilta	46 396 752,64		52 509 121,02	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	336 155 591,48		289 164 517,55	
Saamistodistukset	11 626 658,46		10 490 217,65	
Muu omaisuus	19 732 758,31	70 904,80	18 825 123,21	16 482,22
Yhteensä	425 798 558,14	70 904,80	383 785 095,13	16 482,22
				383 801 577,35

Vastattavaa

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 335 141,44		555 153,81	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	360 399 869,20		326 780 455,23	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	12 394 886,32		11 003 281,16	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	5 054 032,78		5 754 032,04	
Muut velat	5 563 487,94		3 883 866,86	
Siirtovelat ja saadut ennakot	2 065 392,89		1 979 256,89	
Yhteensä	386 812 810,57	0,00	349 956 045,99	0,00

TULOVEROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT**44 Tuloverot ja laskennalliset verovelat ja -saamiset****1. Tuloverojen jakautuminen varsinaisesta toiminnasta ja satunnaisista eristä johtuviin veroihin**

	2003	2002
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	753 461,51	731 716,47
Tuloverot satunnaisista eristä		
Yhteensä	753 461,51	731 716,47

2. Laskennalliset verovelat ja saamiset

Tilinpäätökseen ei ole kirjattu laskennallisia verovelkoja eikä -saamisia. Laskelmassa on käytetty 29%:n verokantaa.

3. Arvonkorotusten vaikutus tuloverotukseen

Arvonkorotusten laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ JOHDANNAISSOPIMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**45 Omasta ja muiden puolesta vakuudeksi annettu omaisuus**

	2003	2002
Aktia Säästöpankki Oyj	100 000,00	100 000,00

46 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiö Veritaksen kautta eikä kattamattomia eläkevastuita ole.

47 Leasingvastuut

Vuonna 2004 maksettavien vuokrien nimellismäärä	48 425,50 €
Sitä seuraavina vuosina maksettavien vuokrien yhteenlaskettu nimellismäärä	57 493,50 €

48 Taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä

	2003	2002
Takaukset ja pantit	5 069 782,81	4 825 283,43

Muut kolmannen puolesta annetut sitoumukset	1 693 312,09	1 500 486,77
Muut asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	12 139 280,62	12 418 458,40
Muut	12 139 280,62	12 418 458,40
Sitoumukset yhteensä	18 902 375,52	18 744 228,60

HENKILÖSTÖÄ SEKÄ TOIMI- JA VALVONTAELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

52 Tietoja henkilöstöstä sekä hallinto- ja valvontaelimien jäsenistä

	2003	2002
Henkilöstö keskimäärin	141,5	136
Kokoaikaiset	127	129
Osa-aikaiset	15	12
Yhteensä	142	141

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenille ja heidän varajäsenilleen maksetut palkat ja palkkiot sekä tehdyt eläkesitoumukset

	2003	2002
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	92 980,00	66 646,31
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	217 756,40	233 577,52
Yhteensä	310 736,40	300 223,83

Luottolaitoksen taloudellisesta tuloksesta määräytyvät palkkiot 0,00

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenille myönnetty luotot ja takaukset

	2003 Luotot	Takaukset	2002 Luotot	Takaukset
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	1 927 876,00	16 809,40	2 057 925,00	16 809,40
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	444 613,00		511 599,00	
Tilintarkastajat ja varatilintarkastajat				
Yhteensä	2 372 489,00	16 809,40	2 569 524,00	16 809,40

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

53 Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet eriteltyinä

Yritykset yhteensä 27 kpl	Kirjanpitoarvo 197 884,50
---------------------------	-------------------------------------

MUUT LIITETIEDOT

54 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa asiakkailleen seuraavia omaisuudenhoitopalveluja:

Sijoituspalvelulain 3§:n 1 mom. 1 kohdassa tarkoitettu arvopaperinvälitys, 16§:n 5 kohdassa tarkoitettu sijoituskohteiden säilytys- ja hoitopalvelu sekä tallelokeropalvelu ja 6 kohdassa tarkoitettu sijoituskohteita koskeva sijoitus- ja rahoitusneuvonta. Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

Lisäksi pankki tarjoaa notariaattipalveluina Rahoitustarkastuksen sallimia asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasioiden hoidot, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, perunkirjoitus- ja pesän-selvitystoimet sekä oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

55 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevien osuusmaksujen määrä tilikauden päättyessä

Jäsenten lkm	Maksamatta olevat osuusmaksut	Irtisanotut osuusmaksut	Irtisanotut lisäosuusmaksut
12 105	0,00	47 009,91	616 403,90

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Sitten kun jäsenyys on päättynyt, voidaan irtisanottu osuuspääoma maksaa takaisin osuuskuntalain 10 luvun 1 §:n ja osuuspankkilain 19 §:n mukaisesti ja sanotuissa lainkohdissa mainituin edellytyksin.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2003	2002	2001	2000	1999
1. Liikevaihto, M€	21,9	21,0	21,8	20,1	16,9
2. Liikevoitto, M€	4,8	4,1	5,2	5,5	3,7
% -osuus liikevaihdosta	21,7	19,6	23,9	27,1	22,2
3. Voitto ennen tilinpäätössiiroja ja veroja, M€	4,8	4,1	5,2	5,5	-0,9
% -osuus liikevaihdosta	21,7	19,6	23,9	27,1	-5,2
4. Oman pääoman tuotto (ROE), % Pankki	10,7	10,1	13,5	16,9	16,2
5. Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,0	0,9	1,2	1,4	1,3
6. Omavaraisuusaste, %	9,2	9,2	9,2	8,5	8,1
7. Tuotto-kulu - suhde	1,43	1,38	1,53	1,75	1,54

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

1. Liikevaihto	Korkotuottojen, leasingtoiminnan tuottojen, oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuottojen, palkkiotuottojen, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottojen sekä liiketoiminnan muiden tuottojen yhteenlaskettu määrä
2. Liikevoitto tai -tappio	Tuloslaskelman liikevoitto tai -tappio
3. Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiiroja ja veroja	Tuloslaskelman "Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiiroja ja veroja"
4. Oman pääoman tuotto (ROE), %	Liikevoitto/-tappio - verot ----- * 100 Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)
5. Koko pääoman tuotto (ROA), %	Liikevoitto/ -tappio - verot ----- * 100 Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)
6. Omavaraisuusaste	Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä ----- * 100 Taseen loppusumma
7. Tuotto-kulu - suhde	Rahoituskate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + palkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot ----- Palkkiokulut + hallintokulut + poistot + liiketoiminnan muut kulut

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kauhajoella 18. päivänä helmikuuta 2004

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Suupohjan Osuuspankin hallintoneuvosto on varmentanut osuuspankin tilinpäätöksen vuodelta 2003.

Hallintoneuvosto hyväksyy tilinpäätöksen ja yhtyy hallituksen ehdotukseen osuuspankin voiton käytöstä.

Kauhajoella 24. päivänä helmikuuta 2004

_____
Aaro Koljonen
puheenjohtaja

_____
Mikael Zilliacus
sihteeri

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Tilintarkastus on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on kertomus annettu tänään.

Kauhajoella 25. päivänä helmikuuta 2004

ERNST & YOUNG OY, KHT-yhteisö

Tatu Huhtala
KHT

TOIMIPAIKAT

Jurvan aluekonttori	Kauppatie 3 , 66300 Jurva
Järvenpään konttori	Teuvantie 725, 66360 Kesti
Maalahden konttori	Maalahdentie 1115, 66160 Långåminne
Niemenkylän konttori	Niemenkyläntie 311, 66320 Niemenkylä
Närvijoen konttori	Närvijointie 344, 66370 Närvijoki
Sarvijoien konttori	Sarvijoentie 686, 66340 Sarvijoki
Karijoen aluekonttori	Kauhajoentie 2, 64350 Karijoki
Myrkyn konttori	Peräläntie 10, 64370 Myrkky
Kauhajoen aluekonttori	Topeeka 31, 61800 Kauhajoki
Aronkylän konttori	Keskustie 4 A, 61850 Kauhajoki as
Hyypän konttori	Könnönkyläntie 179, 61940 Hyyppä
Kainaston konttori	Kainaston Keskustie 59, 61820 Kainasto
Kyrönlatvan konttori	Kauhajärventie 836, 61960 Kyrönlatva
Nummijärven konttori	Nummijärventie 475, 61910 Nummijärvi
SOP Helsinki	Kalevankatu 3, 00100 Helsinki
SOP Vantaa	Unikkotie 9, 01300 Vantaa
SOP Espoo	Itätuulenkuja 10, 02100 Espoo
Päntäneen aluekonttori	Päntäneen Paikallistie 1, 61980 Päntäne
Arpelan konttori	Sihtuunantie 28, 95590 Arpela
Tornion konttori	Kauppakatu 12, 95400 Tornio
Teuvan aluekonttori	Porvarintie 16, 64700 Teuva
Horon konttori	Horontie 1342, 64740 Horo
Norin konttori	Kainastontie 8, 61840 Norinkylä
Perälän konttori	Myrkyntie 66 A 1, 64720 Perälä
Äystön konttori	Pysäkkitei 23, 64770 Äystö
Kristiinankaupungin aluekonttori	Raatihuoneenkatu 1, 64100 Kristiinankaupunki
Dagsmarkin konttori	64320 Dagsmark
Härkmeren konttori	64460 Härkmeri
Lapväärtin konttori	64300 Lapväärtti